

Pealinnateataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul.

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 45.
Avatud kella 9-st kuni kella 2-ni p. l. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts. Trükkikoja
telefon 460-29.

TELLIMISE HIND:

Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmelle:
1 aastaks 3 kr., ½ aastaks 1.60 kr., 3 kuuks 0.90 kr.,
1 kuuks 0.35 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijale:

1 aastaks 4.50 kr., ½ aastaks 2.50 kr., 3 kuuks 1.35 kr.,
1 kuuks 0.50 kr. koos postikuludega.
Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 10 s., tekstis
12 s. ja tekstis teksti kirjaga 15 s. mm veeru lauses.

Nr. 46 (614)

Kolmapäeval, 28. juunil 1939.

7. aastakäik

Et lehe saamisel ei tekiks vahet, siis uuendage

„PEALINNA TEATAJA“ tellimine 1. juulist.

Ed. Krivelkot

Tapeedi & linoleumi erikauplus

Tallinn, Pikk t. 14. Tel. 435-15

Majaomanikud!

Paneme teile tasuta välja ajakohased
pühkmenõud ja tühjendame odavalt.
Teie soovi kohaselt ka iga päev.

Pärnu mnt. 6—36 (Urja maja, uks D). Tel. 449-17, peale kella 4 tel. 424-73.

Ärge parandage enam prügikaste.
Andke oma majaõue korrashoid
f-ma

„SANITAS'ele“

Ehitusmäärust tuleb seadusepäraselt tõlgendada

Linnavalitsuse ja majaomaniku protsess keldrikorral paikneva äriruumi pärast
Kohus ühines majaomaniku väidetega

1937. a. sügisel teatati Tallinna linna ter-
vishoiuosakonnast majaomanik K-le, et te-
ma majas Uus Kalamaja t. nr. 19 olev toi-
dualnetekauplus kuulub sulgemisele, kuna
selle valgustuspind ei vasta toidualnete-
kaupluste suundmäärusele, sest kaupluse
aken on väikene. Selle teate peale hra K.
esitas linnavalitsusele arhitekt K. Treu-
manni poolt valmistatud valgustuspinna
suurendamise, s. o. akna suurendamise pro-
jekti vastavalt suundmääruse § 2-le, mis
näeb ette, et kaupluse akna valgustuspinna
suhe põrandapinnaga peab olema vähemalt
1:10.

Linnavalitsus oma otsusega jättis projek-
ti kinnitamata, sest see ei vastavat ehitus-
määruse §§ 27. ja 68. ettenähtud nõuetele.
Linnavalitsuse otsuse peale andis K. kae-
buse Tallinna ringkonnakohtu administra-
tiivosakonnale, paludes otsust tühistada.

Asjaarutamisel kohtus kaebaja advokaat
seletas, et ehitusmääruse paragrahvid 27.
ja 68. ei saa esitatud projekti kinnitamata
jätmisel üldse tulla kohaldamisele, sest
§ 27. esimene lõige ütleb, et uute ehi-
tuste püstitamine üle kinnitatud linna
ehitusplaanis ettenähtud ehitusjoone on
keelatud, samuti juure- ja peale-
ehitamised. Edasi kõneldakse selles

paragrahvis, et ehituste püstitamiseks loe-
takse „nõusugused ümberehitamised ja kap-
taalsed parandamised, millele kas osaliselt
või täielikult uuendatakse ehituse ka-
pitaalosi või kandvaid kon-
struktsioone.“ Aga akna suurendami-
ne ei ole vist kumbki. § 68. ütleb, et „keld-
risse ehitatavad elamiseks mittekuuluvad
koetavad ruumid, nagu pesuköögid, tööko-
jad jne., niisama ka nende juure viivad ko-
ridorid peavad olema eraldatud mittekoeta-
valist ruumest kiviseintega ja kaetud
tulekindlast materjalist la-
gedega.“ See paragrahv käib uuel ehi-
tatavate ja sääraste ruumide kohta, mill-
sed ehitatud peale 15. juunit 1932. a., s. o.
pärast Tallinna linna ehitusmääruse kehti-
mahakkamist. Aga U. Kalamaja t. nr. 19
asetsev kaupluseruum on juba vana äri-
ruum, ehitatud 1913. a. Sellepärast ei saa
käsiolevas asjas ka § 68. kohaldada.

Asjas kuulati üle ka asjatundjad (ins.
Pihlak, Soans ja Lohk), kes leidsid, et ar-
hit. Treumanni valmistatud ja K.
poolt esitatud projekt ei ole vastolus ehitus-
määruse §§ 27. ja 68.

Kohus otsustas linnavalitsuse otsuse tü-
histada ja asja linnavalitsusele tagasi anda
uueks otsustamiseks.

Tatari t. majaomanike palve teedeministeeriumile

Ei pooldata Tatari tn. juudme pealtpooli
kinniehitamist

Tatari tänava majaomanikud esitasid
teedeministeeriumile ühispalve, milles
nad märgivad, et Wabadusväljaku ja
jälle ümbruse planeerimise komitee ka-
wade kohaselt tuleks Tatari tänava juue
pealtpooli kinniehitamisele. Kuna Tatari
tänav on peamagistraaliks juuremale
linnaosale ja elava sõidukite ning jala-
käijate liikluse tõttu on kujunenud teata-
val määral äritänavaks, siis tänava
juudme pealt kinniehitamisel see tekitab
laudseid ainelisi kahjusid äri- ja maja-
omanikele.

Tänava juudme pealt kinniehitamine
võib halvata ka lähema ümbruse elamis-
rajooni, takistades waba väljamaadet,
ning see pole koostöös tänapäeva arhi-
tektuuriliste taotlustega, kus peamisteks
püüdel on avarus ja valgustefülus.

Sääraste langialuste ehitamine viiks
meid aga tagasi kettaaga.

Ülaltoodud kaalutlusi paluvad maja-
ja äriomanikud teedeministeeriumi wõ-
tta kaalumisele Wabadusväljaku ümbruse
planeerimise küsimuse lahendamise teisel
teel.

Uusi ehitusi

Linnavalitsus kinnitas järgmised ehi-
tusprojektid:

M. Adleri projekt kivist kahetordse elu-
maja ehitamiseks Wäetäda tn. 27.

E. Tilmanni projekt autokuuri ehi-
tamiseks Telliskivi tn. 36.

M. Bandise projekt autokuuri ehitami-
seks Rõdu tn. 91.

M. Puhmi projekt puust kahetordse
elumaja ehitamiseks Raudtee tn. 48.

Korteriühing „Oma Tuba“ projekt
kivist neljakordse elumaja ehitamiseks
Gonfiori ja Kuhlbarfi tn. nurgale.

M. Schilderi projekt kivist kuuri ehi-
tamiseks Loompuistestee nr. 7.

Korteriühing „Wara“ projekt kivist
viiekordse elumaja ehitamiseks Runderi
tn. 12.

Pühapäeval Majaomanike Päew Tapal

Pühapäeval, 2. juulil kell 12 päeval
peetakse Tapal, Noorfootaski Seltsi
ruumes Majaomanike Päewa koosolek,
mille päeaprogramm on ülevaate andmine
uuest Ehitusmäärusest, Linnavalitsuse
valimisjärgudest ja loomapidamise wõi-
malustest wäikefirmades.

Enne Majaomanike Päewa koosolekut
peetakse samades ruumides E. Majaom.
Seltsi Liidu asemisekoogu koosolek. Tall.
Majaom. Seltsi liikmeid, kes soovivad
Liidu koosolekust osa wõtta Seltsi esinda-
jana, palutakse end registreerida Seltsi
büroos, Harju tn. 45, et neile wälja fir-
jutada ühine wõlutis.

Päewast osawõttuks on võimalik kaja-
tada pühap. homm. kell 8.30 wäljutawat
rongi ja tagasi jõtta weel samal õhtul kell
17.41.

Teadaolewail andmeil on loota, et
Päewast osawõtt kujuneb elamaks ja Ta-
pale koguneb majaomanikke üle riigi.

Nõutakse pööningupõrandate katmist liiwaga ja puitkon- struktsioonide wõõpamist lubjaga

4. jaoskonna politseikomissar on saat-
nud oma rajooni kuuluvale majaomanikele
ringkirja, milles nõutakse pööningute pu-
hastamist ülearusest kolust ja rämpsust,
et vältida tuleohtu.

Peale pööningu puhastamist ja korrasta-
mist tuleb pööningu põrand katta liiwaga
ja pööningu

puitkonstruktsioon üle lubjata,
mis raskendab süttimist.

Pööningu eissekkärgu juure tuleb panna
valmis kodused tulekaitseabinõud, nagu:
veenõu veega, ämberpriis, liivakast, labi-
das, kirves ja kang.

Nagu eeltoodud teadaandest nähtub, on
pööningute korrastamise nõudmist veelgi
laidendatud. Teatavasti südalinna rajoonis
nõuti ainult liivakastide ja hädavajaliste
kustutusabinõude asetamist pööningule.
Nüüd aga nõutakse juba põranda katmist
liiwaga ja isegi pööningu puitkonstruktsi-
oonide (puuosade) ülelupjamist.

Pööningu põranda katmine liiwaga on
vastuvõtmatu mitte ükski majaomanikele,
vald ka kõigile majaomanikele. Sellega võe-
takse majaomanikelt pesukulvatamise või-

malus pööningul, kuna liiv tolmates mää-
rib pesu, ja pesu kuivatamiseks pole ette
näha paremat kohta, kui seda on pööning.

Ka tundub pööningute puitkonstruktsi-
oonide lupjamise nõudmine liialdusena, ku-
na lubi pole niivõrd edukas süttimise ras-
kendajana, kui pööningul käivate riiete
määrijana.

Ühtlasi puudub selgus, kas kehtivad
määrused näevad ette pööningute korras-
tamise nõudmist säärases ulatuses.

Reeflinnas nõutakse pühme- wedu finnisest autos

Linna tervishoiuosakonna poolt on fir-
ma „Sanitas“ tehtud korraldus, et ka
Saial tänawal peab pühmewedu teos-
tatama finnisest autoga. Kui firma ei täi-
da tervishoiuosakonna nõudmist, siis on
antud mõista, et linnavalitsus wõtab
tarvitusele wastawad surweabinõud.

Pühmewedu finnisest autoga ja her-
meetiliselt suletawate pleknõudega nõu-
takse südalinna sanitaarolude parandami-
se huvides.

Saabus Saksa kindral- staabi ülem

Saksa maawäe kindralstaabi ülem
fuurtükiväefindral Franz Halder saabus
Tallinna wastukülaskäigule sõjavägede
staabi ülemale kindral-leitnant M. Reefile
esmaspäeval kell 1 päeval.

Kindral F. Halder jõudis Tallinna
Saksa kolmemootorilisel Junkers-tüübi-
lifel sõjaväelennukil, lennates wah-
maandumiseta otse Berliinist.

Kohe pärast kindral F. Halderi wälju-
mist lennukist terwisas teda kindral-leit-
nant M. Reef ning selle järele Saksa saa-
bid Gests dr. S. Frohwein. Selle järele
kindral F. Halder koos kindral-leitnant
M. Reefiga, saadetud oma saateohwitferi-
dest ja Saksa saadikust, wõttis wastu au-
kompanii paraadi. Järgnevalt esitleti
kõikidele teda wastu wõtma tulnud oh-
witfere.

Wäliskõiklised peaturvad „Palace“
hotellis, kus nad eile õhtul korraldasi-
d eine itifamale ringile kutsutud külalis-
tele.

Eile päeval wiibis kindral meie presi-
dendi külalisena Drul.

Möödunud rahupäevad koos selgusetusega Euroopa poliitikas

Kolm päeva elas meie kodumaa traadifooniliste suurpidustuste tähe all. Neil päevil meenutati eestlaste võite, eriti aga meie ajaloolist ja tähtsat võitu Võnnu all 23. juunil 1919. a. See suurvõit ajaloolise võitluse üle andis meie rahvale uut jõudu ja iseteadvust, mis nüüd, tähtsümmeend aastat hiljem, leiab üha enam pinda. Mõne aastaga on võidupühha koos vanade eestlaste sümbolse jaanipäevaga kujunenud meie rahvuslitselise pidupäevaks, mil üleriigilist peetakse sütitavate kõnede, paraade ja rahvafogunemisi. Seekordseid pidupäevi sai erakordse austuse osaliseks waba Eesti esimene president **Ronstaniin Päts**, kellele tema kodukohas Tshuranaas awati mälestusmägi, mis ehitatud presidendi sünnitalu nurmedelt kottulantud kividest. See liigutavalt spontaanne algatus meie esimese presidendi kodukoha ümbruse elanike poolt on selgeks väljenduseks, et eestlane mõistab wäärikalt hinnata oma teenetehkeid riigijuhate, kes on suurelt aidanud kaasa meie omariikluse saavutamisele.

Neil pidupäevil walitusjuhtide poolt peetud kõnedes leidis selgemat fikseerimist ka meie välispoliitika ja suhtumine Euroopa küsimustele. Rõõjalt rõhutati meie neutraliteedi- ja rahupoliitikat, mille kindlustamiseks on sõlmitud patte suurriikidega. Ükski pati ega kottulepe pole püüdnud, kui selle taga ei seisja rahwas, kes möödunud aegade mõitlusist tarastatuna on valmis oma iseseiswust kaitsma relwadega. Patte tawatsetakse sõlmida ainult nende rahwastega, kes minewitus kui ka olewitus on suutnud näidata, et nemad tahawad elada iseseiswat elu ja igal ajal on valmis kaitsma kord kätte wõidetud wabadust.

See wäikeriigi enesekindlus ja rahumastus on leidnud joodjat kõlapinda euroopa poliitika juhtivate suurriikide juures, kes meid on hakanud hindama kui rahuposti waenuliste suurriikide wahel.

Samaaegselt kui meie pühitseme suuri rahu- ja wõidupäewi, liiguvad Euroopa ja kogu maailma poliitilises taewas endiselt mustad koeupilwed, millede hajutamine näib üha raskenemat. Endiselt

walitseb selgusetus Moskwas, kus Inglise-Wene kottuleppe sõlmimist takistab Balti riikide küsimus. Täga päewaga kasvab Wene iseteadwus, mille tõestamiseks lääne-demokraatid näib siiski olewat optimismini.

Tundub, nii arwawad wälismaa poliitilised, et raskuspunkti on kolm Balti riiki, kellede suhtes Wenemaa tahab endale nõuda teatawaid eesõigusi. Ei olewat usutaw, et wõimaliku sõja korral Wenemaa lepiks eemalejäämisega Läänemerele, mille äärsed wäikeriigid on küll tõotanud neutraliteedipoliitikat, kuid kellede neutraliteedi säilitamiseks näib Moskwas walitsewat wähe usku. Arwatakse ühegi teadwat, et wõimaliku sõja korral Euroopas Wene wõib nõuda tagasi oma omaaegseid sadamaid Tallinna, Riia ja Liibawit, et ära lõigata germanismi tungi Sda-Euroopasse.

Need on küsimused, millede kohta peab jõutama selgusele juba lähemas tulewitus.

Nõmme linna tegevus lõppes 21.000 fr. ülejäägiga

Kinniswaramaks on suurimaks tululaks

Nõmme linnawalitlusel on walminud linna 1938./39. majandusaasta aruanne, mis esitatakse läbiwaatamiseks linnawolikogule. Aruande kohaselt lõpeb linna tegevus 21.203,43 fr. ülejäägiga.

Aruande järgi on suuremaid kulusid nõudnud haridusala — 81.559 fr., hoolenanne 75.839 fr., keshtadministratsioon 52.279 fr., laenude ja protsentide tasumine 50.839 fr.

Suurele laekumist maksudest on kõige enam fiskeetulest annud kinniswaramaks, millest laekus 82.518 fr. ja kogukonnaks maks — 54.503 fr.

Viis rahulepingut

Mis neist on saanud 20 aasta jooksul?

Maailmasõjast saadit on riikide wahel sõlmitud ja sõlmitakse praegu wäga mitmesuguseid lepinguid. Milline saatus ootab äsja sõlmitud ja sõlmitawaid lepinguid, seda meie ei tea. Kuid milline saatus on saanud osaks warem sõlmitud lepinguile, seda meie juba teame. Käesolewas artiklis puudutame waid riikide-wahelisi lepinguid, milliseid nende sõlmimisel arwati põhjapanewalts igawesele rahule ja milliseid on jõudnud 20-aastasesse juubeliikka. Need on Versailles'i, Saint Germaini, Trianoni, Sèvres'i ja Neji lepingud. Neist lepinguist nende algatus on wäga wähe järele jäänud, kui mitte ütelda, et kahelümne aasta jooksul nad on muutunud waid ajaloolisteks üritusteks.

Versailles'i rahulepinguga määrati Sakjamaa 470.000 ruutkilomeetri suurusks ja 60 miljoni elanikuga riigiks. Nüüd omab Sakjamaa 650.000 ruutkil. maad ja 89 milj. elanikut, 1935. a. jaanuaris Sakjamaa sai lepingus ettenähtud rahwajäätuse teel tagasi Saari-maa; 1938. a. märtsis Sakjamaa liitis endaga Austria, sama aasta septembris tegi ta seda Sudeedimaaga ja käesolewal aastal said Sakjamaa omanduseks ka Tschehi- ja Slowakkia- ning Meemeli-maa.

Maaladest, mis Versailles'i lepingu alusel praegu ei kuulu Sakja riigi külge, on Eipen ja Malmeki (Belgias), Schleswig (Taanis), Poojen, Danzig ja Danzigi koridor (Poolas). Kahe wiimatinimetatud maa-ala saatus hoiab praegu Euroopat huures ärewuses. Sakja asumaade osas ei ole küll Versailles'i lepingu punktid veel muudetud, kuid waidlused nende pärast on ägealt käimas. Sakjamaa pidi maksma 269 miljardit kuldmarka hüwitusmaksudeks. Siis wähen-dati seda summat 132 miljardile. Selle järele tehti maksutergendust, siis uus maksutergendus (2 miljardit aastaks) ning 1931. a. anti Sakjamaale moratorium. Mõõdus veel aasta ja Lausanne'i konverents otsustas reparatsioonimaksud kustutada. Sakjamaa jälgedes käisid teised kaotajad riigid: mitte ükski neist ei

maksnud nende osaks langenud reparatsioonimaksu.

Saint-Germaini leping määras Habsburgide suure Austria-Ungari, mille pindala oli 700.000 rtkil. ja elanike arv 50 miljonit, saatus, tehes sellest 80.000-rtkil. pindalaga ja 6 milj. elanikuga wäikeriigi — Austria. See leping kaotas oma maksuse 1938. a., kuna Austria otuuperiti Sakjamaa poolt.

Sèvres'i ja Neji lepingutega määrati kindlaks Bulgaaria, Kreeka ja Türgi piirid. Kreeka sai omale Bulgaarialt Thraakia, kuid pidi selle loowutama Türgile, samuti ka kõik muu, mis ta nende lepingute põhjal liitlaste armust oli saanud. Sèvres'i lepingus ettenähtud Süüria statuuti on muudetud; Transjordaania muutus mandaatriigiks iseseiswaks, samuti ka Irak, kuna Palestiina statuuti muutmine on päewakorral.

Trianoni lepingu sõlmimisel ei jõudnud Itaalia ja Jugoslaawia wahel kottuleppele ühe sadamalinna suhtes, mispäraft lepingusse wõeti punkt, et selle linna saatus otustatakse hiljem. Aga mõni päew pärast lepingu allakirjutamist kirjaniit d'Annunzio tühistas sõjalise jõuga selle lepingu punkti: linn jäi Itaaliale ja Jugoslaawia sai mere ilma ühegi sadamata.

Selle lepinguga Ungari kaotas oma pindalast 240.000 rtkil. ja elanikest 13 miljonit hinge. Alates aga 1938. aastast hakkas Ungari oma piirid wäga nihtutama: esmajoones wõttis osa Slowakkia ja hiljem ka Ruteenia. Praegu on Ungari walmis garanteerima Jugoslaawia piire, kuid ihub hammaft maa-aladele, mis lepingu alusel läksid Rumeenia omanduseks, samuti ka kogu Slowakkiale. (Wähestele on teada, et ungarlased awastafid suuri rahwajäätusi, mis algawad Jugoslaawias, läbistawad Ungari ja ulatuvad Slowakkiasse. Kui see on õige, siis wäewalt wõib loota, et Sakjamaa loobub oma protektoraadist Slowakkias Ungari kasuks.)

(Järgneb.)

Voitlus Saaremaa pärast

Baltikum ja Soome lahe saared püüwad wiimase aja suurpoliitika keerulismate küsimustena, Ahwenamata saared, Kõika jaar ja meie saared pealegi omate, kujutawad ju need Balti mere ühikute lahete wõitmeid.

Ka maailmasõja ajal etendasid Balti mere saared tähtsat osa, ning wiimaks Sakjamaa õnnestunud operatsiooniga wallutaski meie saared, kust tungis edasi mandrile.

Suwitawat lugemismaterjali pakuwad jalka merewäelaste erakirjad Saaremaa wallutamiseft, kuna need on meile täiesti uubjed ning fjalbdawad kirjeldusi wõitlustest lahe suurriigi wahel. Alljärgnewas alustame nende awaldamistega.

*

Aastal 1916 ja 1917 jaksalased pidasid Balti meres waid püüda. Nad hoidsid mereteed wabana, puhastades seda miinidest ja rünnates wahetewahel torpedopaatide ning lennukitega Soome lahe Wene toetuspunkte ning kindlustusi, käisid kord Paldiski all, pildusid lennukiteil meie linnadele pomme jne.

1917. a. sügisel Sakja laewastik koos jalamäega wiis läbi operatsiooni, mida peetakse sõja-ajaloos üheks haruldseimaks ning hiilgawalt õnnestunuks — see oli Muhu- ja Saaremaa wallutamine. Nende wallutamine — jaksalaste kinnituse järgi — olnud otsustawa tähtsusega ja teostati selleks, et walitseja Riia lahe üle ja et otsejelt ahwardada Soome lahte, mis oli Wenemaalet eriti hädawõitlik, halwates Wene merelinnade wäbelist tegeufemist. Septembris wallutasid Sakja wäed Riia. Merewäele tehti ülesandeks koos 42.

jalamäed wiijaga, mis koosnes 23 000 sõdurist, 5000 hobusest, 1400 wantrist, 150 kuulipildujast ja 54 kahurist, tungida Saaremaa randa ja kaitsa maawäe maandumist.

Septembris lõpus koondati Liibawi sadamasse 19 meolaewa, mis pidid lahe wooriga jalamäe üle wee toimetama.

Selleks operatsiooniks anti ajeadmiral Schmidti käitusele lipulaew „Moltke“, lahinglaewad „König“, „Bayern“, „Kronprinz“, „Groszer Kurfürst“, „Markgraf“, „Friedrich der Grosse“, „Kaiser“, „Kaiserin“, „König Albert“, „Prinzessin Sultpold“, grupp moodsaid wäikeristlejaid kontradmiral von Reuteri juhatusel all, hulk torpeedopaatide komandör Heinrichi ja luurejõude kontradmiral Sopmani juhatusel.

Nädalapikkuse wäsimatu töö järele traaliti miine jne. 11. oktoobril asus transportlaewastik teele. Järgmise päewa warahommikul jõuti Tagalaehe ette ning Sakja sõjawägi läks Pamerorti juures maale, samal ajal kui laewastik sundis kiire ajaga waikima wene patareid. Ohmunud Wene sõjawägi, umbes 20.000 meest, awaldas waid nõrka wastupanu ja langes wangi, kusjuures wäike osa pääses põgenema.

Minult üks patarei Tjerelil, mis asus Swarbe poolsaarel, awaldas tõhusat wastupanu ning häwitati laewastiku tulega. Wene laewastik põgenes, kusjuures hukus soomusristleja „Slawa“.

18. ja 19. oktoobril wallutati siis meie saared.

Lahinglaewa „König“ signalist kirjutas:

„Enne kui Sulle kirjeldan Soome lahe saarestiku wallutamist, saadan paar geograafilist märget. Riia lahte piirawad idast Eesti ja Liivimaa. Põuast Riia linn. Takistamatu sõit Riiga ja samuti waba liikumine lahes on aga wõimalik siis, kui saared on wallutatud.

Käst oli olemas, ilma et me oleksime teadnud, et midagi on käimas. Midagi aga paistis läbi ja tähelepanekud lastsid ka järeldusi teha. Me pidime lõpetama harjutused Riilis ja asusime dokki parandustööd läbi wiima. Kui seal olime, lewis kuulbus operatsioonist Saaremaale. Suurte transportlaewade koondamine, praamide ja traalide kogumine kõneles selle poolt. Meile anti eriliselt, maabumiseks kohajed paadid, mis tõstisime laele. Sõda pole mingi mõnusus ja peab tunnistama, et me polnud fugugi rõõmsad, astudes waenlasele wastu.

„Kui ometi oleks rahu!“ Seda kuuleb igapäew.

Ta, seda me otse joowime. Peame waenlasele lööma wõimalikult rohkem haawu; seda warem on rahu käes, iseenest ta ei tule. Me asusime niisil kindla tundega waenlasele wastu, julgustatud teadmisest, et wõiduga toome maailmale rahu lähemale. Me effisime aga uskudes, et otsekohe läheme waenlase peale. Sumal tänatud, meil on päid, kes oskafid asja õieti haarata. Kui palju tuli seal olukordade raskustega arwestada! Dieti mõistfin jeda alles operatsiooni lõpul. Olles kaitsitud, jäime Danzigi lahes antrusse, ja alles nüüd algasid ettewalmistused ning harjutused. Broowiti paate, igale laewale toodi maa-halle (sõdureid) — esimesed rünnaklased, ja päewal ning õõjel käisid paatidesse mineku ja tuleku harjutused. Maahallid ei tulnud aga mitte üksi, waid töid jelti kaasa. Madru-seid rietusid jalamäelasteks, lastes nii end pildistada. Kui nad olid uuesti ümber riietunud, leiti — täisid! Merewäes neid sõõdikuid ei tunta, ka mitte kirpe. Tuli nende wastu kiiresti midagi teha. Rõõf maahallid ja madrused, kes nende riides olid olnud, wannitati korralikult. Kuirwa-tusruumid aeti kuumaks ja pandi pefu sinna kõrbema.

Kuid ikka ei sündinud midagi. Meil hakkas igaw ja me wandusime, et meid ei

jäetud Riili, kus wähemalt pääses maale. Lõppeks jõudis päew, mil läksime waenlasele wastu. Liibawisse saabus hulk suuri ja wäikesi laewu, mis aga koe kadusid, kuna nad meiega ei suutnud sammu pidada.

Kottipimedal, udujel õõl (11./12. okt.) anfurdufime Tagalases Saaremaa ees. Traalerid olid kaua töötanud, et suurtele laewadele teed puhastada. Sult ranta tööd. Paadid pidid edasi liituma pimeduse kätte all, ei tohtinud näidata mingit tuld.

Ühikute laewade wahel olid jaotatud ülesanded, nad pidid ründama eri kohti. Meie jaoks oli Minaste. Warsti peale anfurdufime lasti maawäed alla paatidesse, ja saadetuna kolmetordseft hurraaft, nad asusid teele, sõites pimedas kalda liigidale. Meie asusime tiif maad rannast eemal, et ennaft mitte liiga wara reeta. 12. okt. warahommikul hiitwafime antru ja järgnesime maabuwale meeskonnale, et jeda kaitsa. Kell 5.55 tõlas esimene last Minaste patareift. Kuna meie tulele enam ei wastatud, asusime umbes tella 8 paifu mõnitada meetrit fordift antrusse. Pikkfilmaga waadates nägin saarel inimesi. Hiljem kuulsin, et meie wäeosad olid warahommikul lainud maale, leidmata mingit wastupanu. Wenelasi oli fängist wälja kistud ja wiidud jildu ehitama, et maabuwad wäed tergemini maale pääseftid.

Kuulsime ka, et meie esimene last oli ühe kahuri reaft wälja löönud ja waenlast niitwõrd üllatanud, et see ilma wastupanuta alla andis. Kümme päewa warem oli meid oodatud ja tahetud joojalt wastu wõtta; kuna me aga ei tulnud, jäädi maa-gama. Paremini ei wõinud meil minnagi. Äga joojalt järgnesid meile ristlejad, abilaewad, miinipanijad ja traalerid. Kuna kõnerväärset wastupanu ei otjutatud ja seega meie ülesanne oli täibetud, tõstfime uuesti antru ja kihutafime lahthjele merele.

(Järgneb.)

August Toom

Vannutatud maamõõtja

Tallinn, Narva mnt. 34
Tel. 310-83

Kolm päeva

kodu- ja välismaalt
Kodumaalt

Presidendile avati mälestussammas

Pühapäeval toimus Tallinnas Pärnumaal wabariigi presidendi R. Pätši sünnikoha tähistamise wäljaku avamine. Piduliku sündmusest võtsid osa wabariigi president R. Pätš, sõjavägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner, wabariigi walitsuse liikmed ministrid D. Raft, A. Asor, A. Jaakson ja A. Oidermaa, riiginõuogu esimees M. Pung, ministriabi B. Pätš, Punase Risti president dr. J. Leesmest ja teisi juhtivaid isikuid.

Mälestusmärk sõjas langenutele

Wõidupühal avati Jõelähtmes mälestusmärk Wabadus- ja Maailmasõjas langenute mälestuseks. Nõus mälestussammas on püstitatud kirilueelsele platfile. See on obeliskilisel, punasest graniidist. Samba külgedesse on raiutud 11 Wabadussõjas ja 52 Maailmasõjas langenute nimed. Wabadussõjas langenute nimistu avab Julie Burchwardi nimi, kes naiswabatahtlikuna võitles 1. laiaroopalisel soomusrongil. Maailmasõjas langenute nimekirjas leiame esikohal alampolkovnik August Mastbergi nime.

Suur tulekahju Järwamaal

Pühapäeval kell 1.15 ajal päeval süttis põlema Järwamaal Wõhmuta wallas Roosna-Mäki asunduses kohaliku algkooli karjalaut ja endine Roosna-Mäki mõisa elahoone, millel hävis ülemine kord. Selles hoones asub kohalik algkool. Hoone muutus elamiskõlbmatuks. Tuleõnnetuse läbi tekitatud kahju arvatakse tõusvat 40.000 kroonile.

Suurpidustused Pärnus

Viie päeva jooksul elas Pärnu 100 aasta juubeli ühel või teisel viisil kaasa vähemalt 20.000 külast, kes siia olid saabunud küll wõidupühale, laulupeole või lihtsalt nädalalõppu pidama.

Suurbesidustustel viibisid ka wabariigi president R. Pätš, ülemjuhataja kindral J. Laidoner, ministrid D. Raft, A. Jaakson, A. Oidermaa, A. Asor, ministriabi Jürgenson, riiginõuogu esimees prof. J. Uluots, riiginõuogu esimees M. Pung, naaberlinnade linnapead, Belgia saadik Balti riikides, külalised Ungari, Soome, Läti, Rootsi, Eesti ja mujalt.

Nii president, ministrid, külalised välismaalt ja laulupeolised jagasid Pärnule kiitust nagu ühest suust.

Välismaalt

Jaapani-Wene piirituli lundub õhku
ETA. (Reuter.) Jaapani peaforteris Hiinlingis üteldakse, et Mandžufuo piiri kohal on olnud äge õhulähing Nõukogude Wene ja Jaapani lennukite vahel. Jaapanlaste teatel olevat lennanud Buironi jõe juures 150 Wene lennukit üle Mandžufuo piiri. Neile olewat vastu astunud 18 Jaapani lennukit, kes olewat alla tulistanud 39 Nõukogude lennukit. Jaapanlased olewat kaotanud ainult viis lennukit.

Jaapanlased lõwendatavad blokaadi
Kuuldub, et Jaapani sõjaväerõdumud on otsustanud lõwendada blokaadi, et sundida Briti ja Prantseje kontsessioonalaadid vastu võtma Pekingi ajutise walitsuse nõudmised. Teatawasti Pekingi walitsus nõuab kontsessioonalaade toostööd mõistmaks kommunistide vastu kui ka Tšiangkaišeki pooldajate vastu, samuti toostööd Tšungkingi walitsuse wäärangu kaotamiseks.

Majaomanike sünnipäevi

Pann, August	29. juunil, 1880. a.
Reiman, Mart	29. " 1878. a.
Peetoste, Artur	29. " 1899. a.
Rubu, Adolf	29. " 1890. a.
Ströhm, A.	30. " 1863. a.
Bahl, Heinrich	30. " 1873. a.

Võidupühaks kingiti vanametalli

Majaomanitub, puhastades pööninguid, teevad wäärtuslikke annetu

Wõidupühaks jaadeti Allweelaewastiku Sihtkapitalile nii kitsa kui ka laia raudteega kogusummas 15 waguunit wana-metalli. Sellele lihandus enne ja pärast wõidupüha veel terve rida annetu pealinnast. Viimaste annetustega kokku on sihtkapital kogunud senini üle 4 milj. kg. wanametalli. Sellest hulgast on peale t. a. juuniku annetuste kõik wanataud ja malm realiseeritud, kuna laos on veel järel tallimatest metallidest waste, prontsi, tina ja tiinki ligikaudu 7 tonni.

Tallinnas on mitmed kodanikud, peamiselt majaperemehed, annetanud sihtkapitalile wanametallide kõrval ka muud mitte metallist pööningukolu, nagu mööblit, raamatuid, wanu jalandusi, pudeleid, wana paberit jne.

Wanametallide realiseerimisest netotulu on ümmarguselt 140.000 krooni. Üldse tõuseb aga sihtkapitali bilans juba üle 490.000 krooni. Tellitud ja t. a. sügisel walmiwa allweelaewa hinnast on veel puudu ligikaudu 30.000 krooni ja see puudutus summa loodetakse koguda eelolewaks sügiseks, mil toimub laewa ülendamine merejõududele.

Riigi Ringhäälingu raadiohoone projekt on valmis

Riigi Ringhäälingu raadiohoone eelprojekt on valmis ja esitati seiklõhatoimiseks linnawalitsusele. Uus hoone tuleb Kreutzwaldi ja Fählmanni tn. nurgale. Nagu projektist nähtub, tuleb hoone viie-kordne ja välisfeinad taetakse kudemaa loodusliku kiwiga. Hoone nägususe tõstmiseks kasutatakse mitmesuguseid ornamente, kujud ja reljeefe.

Kes ja kudas on kohustatud perekonnakirjad korda seadma?

Perekonnakirjade suhtes mõnigi ei oma tähtsust; kuuldub pärimisi ja avaldante isegi arvamust, nagu ei puudutaks nende kirjade korraldamine igati. Perekonnaseisuanetist saadud seletuse kohaselt teeme oma lugejaskonnale veel kord teatavaks, et kõik kodanikud on kohustatud perekonnaseisuanetist oma perekonnakirjad korda seadma. Erandid siin ei ole. Igati tuleb kas isiklikult oma kogudusest vastavad tunnistused välja võtta, või siis lasta seda teha perekonnaseisuanetil, mis korral tuleb maksta eritasu.

Mõni aeg tagasi kuulutati välja ka tähtpäevad, mis ajaks perekonnakirjad peavad korras olema. Tallinna 1. ja 2. politseijaoskonna elanikel 1. mail 1939., 3. jaoskonnas 1. juuniks k. a., 4. jaoskonnas 1. oktoobriks, 5. jaoskonnas 1. novembriks ja 6. jaoskonnas 1. detsembriks 1939.

Kodanikud, arvestage neid tähtpäevi!

13.000 talu on panditud Maapangale

1938. a. lõpuks oli Maapangale panditud 12.764 talu, millede pindala kokku ulatus 456.712 ha-le. Panga hindamise järgi oli panditud talude wäärtus kokku ligi 42 milj. krooni. Panditud talud wõlgnesid Maapangale kokku 7,5 milj. krooni ehk 45,3% pantide wäärtusest. Piiratud võimaluste tõttu pantkirjade mahutamiseks ei suudetud 1938. aastal laugeliki kõiki laenusoovijaid rahuldada. Ühiklasi kujunes antud laenude kogusumma wäiksemaks kui eelmisel aastal. 1938. a. anti (arvud eelmise aasta kohta juulides) 703 talupidajale (926) 711 laenu (932) kogusummas 733.900 fr. (1.385.825).

Otsjoniile määrati panga poolt 1938. a. jooksul 779 talu (585). Neist müüdi 37 (45). Kokku on Maapanga poolt seni otsjoni laenu müüdnud 203 talu.

F-a. August Krista'i

muusikarlistade-tööstuse 50-a. juubeli puhul teemine möödus hoogsuse ja tujuküllasuse tähe all. Kutsutud külalisi oli kohal üle saja. Tööstuse 50-a. juubelit märkisid kändes teedeministri abi hra K. Jürgenson, tööstuskooli dir. Th. Ussisoo, tööstuse ameti inspektor hra Kilgas j. t. Meelelahutuse eest hoolitsesid lauljad sooloettekannetega. Tujuküllane koosviibimine tantsu, muusika ja laulu saatel kestis varahommikul.

Hoone fassaadide latmiest kunstgraniidiga

Skulptor A. Jannes

Wormide lihtsus moodja ehituse joontes on esile kutsunud wärvide, mustrite ja materjali walitu tarwiduse fassaadide tühju elustamiseks. Ehitusfassaadide juhtes on inimeste maitse muutunud praktiliste elundute ja odawuse suunas; kadunud on endised romantikaaja ilu-mõisted; endine arhitektuuriline keerulisus on asendatud silepinnalise lajedusega, kust on eemale tõjutud skulptuur ja teifid ilustused. Fassaadide tühjuaga aga ei saa leppida; on esile kerkinud tahe tühjust fassaadis millegagi asendada ja nimelt materjali õiluse ja mitmekesisusega. Riikastes riikides, kus olemasolewad materjalid on wäga mitmekesised oma koosseisu ja wärvuste poolest, on wõimalus mitmekesistada ehitusfassaade ja imitatsioonide wahelduseks fatta esinduslikumad ehitused eht kiwi- ja marmor-plaatidega. Meie aga wõiksime sääraht lühjust enesele wäga wähe lubada: enamasti tuleb leppida imitatsioonidega. Neist kõige populaarsemaks on saanud wälisilustusena kunstgraniit, mis on sel kujul, kui teda meil tarwitatakse, Eesti omapärasuseks, ja siieilustusena kunstmarmor.

1. Kunstgraniidi jaoks materjali valmistamine.

Kunstgraniit koosneb graniidipurust ja tsemendist. Graniidipuru valmistamiseks on tarwis walida ühewärvuselise graniidikiwi, punast, halli või musta, olenewalt soowitawast wärvusest. Iga wärvus tuleb puhtalt sortida, siis tuleb ka töö ühetasoline puhast. Walitud kiwi jahwatatakse kiwiseskil ja sõelumise teel sortitakse jämeduste järgi. Ei ole mitte ükski, kui palju on peenise ja jämedaid teri segus; sellepärast on tarwis sõelumisel sortida jämeduse järgi kolme liiki 0,5—1,0 mm, 1,0—2,5 mm ja 2,5—4,0 mm, iga jämedus mahutada eraldi kotti ja tagawara hoida kuivas kohas.

2. Ehituse ettevalmistus krahwimisels.

Enne latmist graniitkrahwiga peab fassaadil tehtama aluskrahwi; see peab olema tugewam harilikust krahwist, s. o. segu peab sisaldama rohkem tementi. Krahwimisels peab pinnad aluskrahwi abil hästi ära tasandatama ja kõik arhitektuurilised profiilid tuni peenusteni šabloonlatti abil õigeks tõmmatama, sest pinda tasandada või profiile muuta või parandada graniitkrahwiga ei ole wõimalik. Suured lajedad pinnad wõivad wiimase hõõrilauaga tõstlemata jääda, n. ü. lati alla. Fassaadi mõõda ülalt alla jookswad arhitektuurilised profiilid kui ka pilastrid on tarwis šablooniga tõmmata korraga ülalt alla; ainult siis saawad nad sirged ja neid võib siis õigesti graniidiga katta. Järgi järgult tellingute järgi tõmmatud profiilid ja pilastrid jääwad jonkliseks. Õigesti juhutatud töö puhul ei tohi seda jündida. Graniiti ei tohi kohe teha wärskest krahwitut pinnale, waid aluskrahwi peab mõne päewa enne seisma, et aluskrahwi kiwistumisprotsess oleks enne lõppenud. Tähtis on see seepärast, et kiwistunud aluskrahwi imab graniidi pesimisel uduwett sisse; on wäga tähtis graniitkrahwi puhastamisel, et sein wett sisse tõmbaks; wärske krahwi puhul sein ei ime wett ja seetõttu graniitkrahwi ei tule puhast.

3. Segu valmistamine.

Nagu ennem on öeldud, ei ole mitte ükski, kui palju on peenise või jämedaid teri segus; kui liiga palju on jämedaid teri, siis tuleb pind hõre ja rabe. On liiga palju peenise, siis ei saa pinda tsemendist puhtaks, s. o. esimeisel pesimisel ei maha pinnalt pestaw tement kilustitustide wahela ära ja pind jääb tementseks. Praktiliselt araproovitud kõige parem terajämeduste wahelord on: 1 osa jämedat — 2,5—4,0 mm, 2 osa keskmi — 1,0—2,5 mm ja 1 osa peent puru — 0,5—1,0 mm. Kipitolmu ei tohi olla peale selle, mis kottis on terade üksteise vastu hõõrumisest tekitatud.

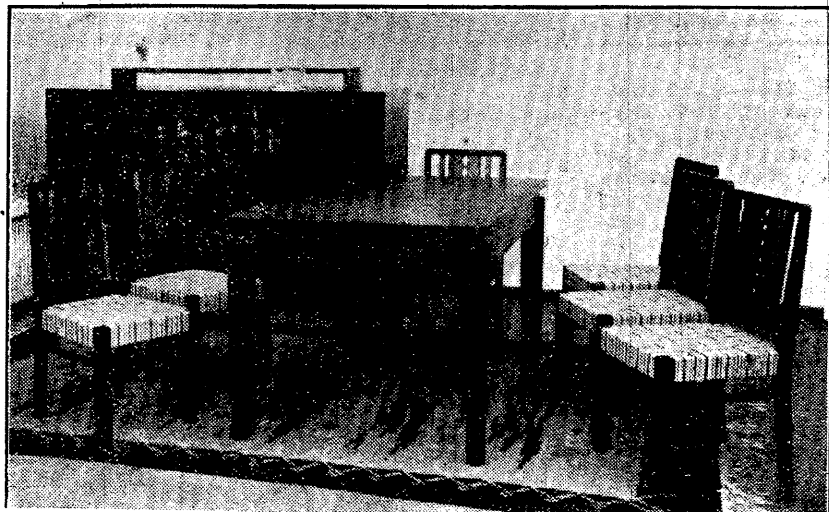
Antud fassaadi jaoks on tarwis korraga kõik killustid walmis segada, et kogu fassaadi jaoks segu oleks ühetooniline. Sellest segust tuleb võtta osa ja segada tsemendiga wahelkorras: 1 osa tementi ja 6 osa kiwipuru mahu järgi; segada tuleb kuivas kohas ja kuivas kastis; sellest kuivast segust mõetakse niipalju kui tegija jõuab ära tarvitada ½—1 tunni jooksul ja puhast nõus segatakse weega muldruisiks. Nõud ilukrahwi tegemiseks peawad alati olema puhtad, nii et nõu külgebel ei oleks wana ärafiuwanud segu, mis pudenedes mõib sattuda uue krahwi sisse ja tekitada laite krahwi pinnal; samast puhtust tuleb nõuda tööriistadelt, puhtust igal pool; mitte nii, nagu kombeks on seina ladujatel ja krahwijatel.

Kui segu on juba niisutatud, siis ei tohi tööga enam viivitada. Niisutatud segu peab ½ tunni jooksul seinale kantama, töödeldama ja pestama; poolitu pinna peal ei tohi tööga peatuda, ette-mõetud lapp tuleb wiia kas arhitelti poolt määratud wuugist wuugini või arhitektuuriselt joonest jooneni; peatumine pooltel teel jätab soowimatu piirme sisse. Kui ettemõetud pindala on wäga suur, siis tuleb selle pinna kallal mitmel töömehel koos töötada, et ta peatumata lõpule wiia. Kunstkrahwi kihi paksus tehakse tavaliselt 7—10 mm.

4. Krahwimine.

Enne kui graniidisegu seinale kanda, on tarwis aluskrahwi pinda rikkalikult niisutada weega, kõige parem otse lõdvi-kuga weetraanist seinale juhtides; kuid niiskete ilmadega peab niisutamiseega oledama ettevaatlik, sest liiga märg sein on halb; juuise päikeseküllase ja kuiva ilmaga aga tuleb tühjalt niisutada; siis pind katta puhta tsemendikordiga, mis peab valmistatama eraldi wäikese kiina sees; tsemendikort kantakse pinnale kas pintslil abil või — veel parem — suurema käikelluga nii, nagu krahwijad seinale kannawad lauaga lihtkrahwi; see ahisside-tsement on tarwis kiiresti ühetooniliselt seinale laiaki silitada; teda ei tohi paksult peale panna, waid õhukeselt, alla 1 mm; ilma selle wahetihita graniidisegu ei naffa seina külge. See wahetih peab graniidisegu peale laotamisel niiske olema; selleks tuleb teda pidevalt niisutada udu-priitiga enne graniidi pealepanemist.

(Järgneb.)

Rahvuslaadne söögiküba — u. ü. Wiferi Tehaste töö (Siira'u projekti järgi).

Keskvald, 28. juunil. 7.00 Aratusmäng. Võimlemine. 7.20 Oige aeg. Ilmateade. Päävauudised. 7.30 Hommikukontsert. 8.15 Hommikupalvus — õp. G. Klaus. (Jaani kirikust). 8.35 Tallinna ja Türi: Turuteated. 17.45 Teated ja reklaam. 18.00 Prantsuse ooperimuusika. (Hpl.). 18.50 Loomade hääled — E. Kattamaa. 19.10 Soololaule. Evald Oja (bariton). 19.30 Vähilipoliitiline vestlus — peatoimetaja Ed. Laaman. 19.50 Triomuusika. Corsotrio. 20.30 Hakkame pildistama! 20.40 Päävauudised ja sporditeated. 21.00 Oige aeg. Teated. 21.10 Kandle-Juss mängib. 21.25 Türi: Agr. Juhan Saarsoo: Lääne-Euroopa põllumajandust ja põllumajanduslikke näitusi külastamas (I). 21.40 Türi: Põllumajanduslikud teated. 21.25 Tallinn ja Tartu: Itaalia tenoreid. (Hpl.). 21.50 Oime Ploompuu: Külalised ja laps. (Lastevane-

matele). 22.05 Orkestrikontsert. RR orkester. 22.50 Oige aeg. Päävauudised ja sporditeated.

Neljapäeval, 28. juunil. 7.00 Aratusmäng. Võimlemine. 7.20 Oige aeg. Ilmateade. Päävauudised. 7.30 Hommikukontsert. (Hpl.). 8.10 Hommikupalvus — õp. mag. K. Saarse. (Jaani kirikust). 8.35 Perenaiste. 8.40 Turuteated. 17.45 Teated ja reklaam. 18.00 Hoogsaid valsse. (Hpl.). 18.40 Esimesest Ungaris avaldatud reisirakendusest Eesti kohta — Zoltán D'Amant-Barcsay. 19.00 Inglise muusika. (Hpl.). 19.30 Pärnu rannalõuvalt ja alleedelt. Suvipilte meie juubeli-kuurordist — Karl Kesa. 20.00 Corsotrio kontsert. 20.40 Päävauudised ja sporditeated. 21.00 Oige aeg. Teated. 21.10 Viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask (Tartust). 21.15 Balletimuusika. RR ork. 22.00 Reportaaz Eesti-Saksa jalgpalli-maavõistlusest. Reporteerib Heino Mikkin. (Helitülevõte). 22.50 Oige aeg. Päävauud. ja sporditeated.

Reedel, 29. juunil. 7.00 Aratusmäng. Võimlemine. 7.20 Oige aeg. Ilmateade. Päävauudised. 7.30 Hommikukontsert. (Hpl.). 8.15 Hommikupalvus — abipraost P. Kuusik. (Jaani kirikust). 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 17.45 Teated ja reklaam. 18.00 Muusika kohvikust „Harju“. 18.40 Puuhoonete tulekindluse tõstmise — ins. Andres Grauen. 19.00 Vene kontsert. Külalised Helsingist: Balalaikaorkester, solist ja koor. 20.25 Sisepoliitiline vestlus — Ilmar Raudma. 20.40 Päävauudised ja sporditeated. 21.00 Oige aeg. Teated. 21.10 Meeskvartert laulab. (Hpl.). 21.25 Türi: Piima-saaduste väljaveo-kontrolljaama kontrollör agr. Jüri Jaanhold: Piima hoidmisest suvel. 21.40 Türi: Põllumajanduslik päevaküsimus. 21.25 Tallinn ja Tartu: Tšellosooloid. (Hpl.). 21.50 Öhtukontsert. RR orkester. 22.50 Oige aeg. Päävauudised ja sporditeated.

vauudised. 7.30 Hommikukontsert. (Hpl.). 8.15 Hommikupalvus — õp. A. Soomre. (Jaani kirikust). 8.35 Perenaiste. 8.40 Turuteated. 17.45 Teated ja reklaam. 18.00 Vene vaimulik kontsert. (Petserist). 19.00 „Vang, kes laulis“, peatükk Johan Bojeri samanimelisest romaanist. Loeb Hugo Laur. (Tartust). 19.20 Muusika nädalalõpuks. 19.30 Muusika nädalalõpuks (hpl.). 20.30 Saatekava-vestlus. 20.40 Päävauudised ja sporditeated. 21.00 Oige aeg. Teated. 21.10 Kirev laupäevaõhtusaade. Vana tantsumuusika. 22.10 Vene rahvamuusika-õhtu. Esinevad Petserimaa vene rahvakoorid ja Mustvee trio (Petserist). 22.50 Oige aeg. Päävauudised ja sporditeated. 23.00—24.00 Tantsumuusika. John Pori orkester.

Vastutav peatoimetaja: R. Viederfeldt.
Väljaandja Tallinna Majaomanikkude Selts.

Laupäeval, 1. juulil. 7.00 Aratusmäng. Võimlemine. 7.20 Oige aeg. Ilmateade. Pää-

Nende saatus
olenab teist...

Kindlamaks sillaks üle

„puuduse ja
varjude oeru“

on

„EEKS-
MAJA“

elukindlustuse
poliis.

Tallinna Majaomanikkude Pank ÜP

Tallinn, Harju 45 (Vabadusväljaku nurgal)

Juhatus ja kaugekõned 443-67, kodukeskjaam 478-50

HOIUSUMMAD
LAENUD
VÄLISRAHA
SEIFID.

Pank suletakse laupäeval 1. V — 1. X kell 12.00

Katusetõrvavabrik „EESTITÕRV“

müüb lakk-okaspuu katusetõrva, mis näitustel hinnatud kuldaurahaga. Meie tõrv ei jookse maha katusest kuuma ilmaga ega pleegi päikese käes, ka talvel külmalaga ei pragune ega kisu lõhki pappi oma sikkuse tõttu. Kauba eest vastutus.

Asjatundjate juhatusel teeme aastase vastutusega uusi katuseid, tõrva ja parandame. Maksutingimused soodsad. **Müürivahe 29, telef. 464-62.**

Arstid

Dr. P. Stepanov

Naistehaigused ja
sünnitusabi

Narva mnt. 25—2.
Tel. 307-99.

Kõnet. kl. 10—12 p. ja 4—6 õ.

Plekitööstus I. HAITOV

Tallinn, S. Pääsukese 3 Telef. 305-39

**Katuste katmine
ja parandus**

Vihmaveetorud, rennid, korstnakaped, plekkahjud, igasugused pleki- ja vase-tööd

Soodsad maksutingimused

Plekisepa töökoda Sillasoo
(Simu'son)

Katuste katmine, parandus, torud, rennid ja igasugu plekitööd.

Liiva t. 3. Tel. 458-83

Elukoht: Uus 9—3.
Tel. 456-49

ED. SEMLEKI

majatarvete ja raudvoodiäri

on üle viidud Maakri tän. 6 Tartu m. 19
(Raua tän. nurgal) Tel. 323-56

Soovib suures valikus kõiksugu klaas-, kivi-, portselan- ja kristallkaupu, raudvoodeid ning madratseid.

Odavad hinnad

Korteri-pakkumised

Heina 11-a—11. 2 tuba, köök, esik, III kord, elekter, vesi ja klosett kort. Teateld: Uus 129—8 (hoovis). Kadrioru. 1 tuba pliidiga, 2 kord, elekter, vesi ja klosett kojas, üldvann, üür 18 kr.

Telliskivi 13—9. 2 tuba, köök, esik, III kord, elekt., vesi ja klosett kort. Näha kl. 4—8.

Õuna 17—1. 1 tuba pliidiga, põõningukord, elekter, vesi pesuköögis, klosett väljas. Üksikule inimesele.

Tsemendi 8—8. 1 tuba, köök, I kord, elekter, vesi ja klosett kojas, üür Kr. 21.

Kopli 53—1 (Sitsi rajoonis). Üks tuba pliidiga. 1 kord, elekter.

Lennuki 14—1. Tööruum, 20 m² põrandap., keskküttega majas ära anda.

Lennuki 14—1. 3 tuba, köök, esik ja vannituba, keskküte, elektripliit, II kord. Vesi ja kl. kort. Üür Kr. 80.

Kesk-Luha 14—9. Ühe-toaline korter alumisel korral. Vesi ja WC kojas. Ära anda korralikule kindlas ametis abelupaarile. Üür 20 kr. kuus.

Tõrvan

ja parandan katuseid oma ja peremehe materjaliga. Ka väljaspool Tallinna.

Teat. Paldiski m. 13—5

Nõmmel, Männiku tee 8—1. Silikaadi bussipeatus. 2 tuba, köök, II kord, elekter, vesi kaevus, klosett kojas.

Villardi 32—4. 1 tuba, köök, 3. kord, elekter, vesi kort., klosett kojas.

Tedre 10—1. 1 tuba, köök, esik, II k., elekter, vesi pesuk., klosett kojas. Kr. 21.

Raudtee 3—10. 1 tuba, köök, esik, keldrikord, elekter, vesi kort., klosett kojas, üldvann. Uues majas, võib ka puht., vaikselt tööstuseks.

Vismari 38—3. Töötoaruum välja üürida. Tislerile jne.

Üksikud toad

Heina 16—2. 2 tuba, köök, esik, I kord, elekter, vesi ja klosett kort., üldvann, värskest remonteeritud.

Liivalaia 22—21. 2-toaline korter, köök vaheselnaga, suurus 36 m², vesi koridoris, I korral, päikesepoolne. Üür 25 kr. Vabaneb 1. VII.

Kana 5—1. 2 tuba, köök, esik, poolkeldrikord, elekter, vesi ja klosett kort., üür Kr. 35. Päikeserikas, kuiv, soe, valge, remont., valkne, harilik ja elektripliit, ainult kindlapalgalistele. Ka väheste mööbliga.

Kopli 8—9. Suvekuudel terve korter välja üürida, hiljem tuba. Näha peale kl. 8 õht.

Aida 8—4. Tuba pliidiga korralikule naister. ära anda. Näha kl. 10—14.

Toom-Kuninga 28 — pudukauplus. 1 tuba köögiga, poolkeldrikord, elekter, vesi kort., klosett kojas, üür 15 krooni.

Talme 5—10. 2 tuba, köök, esik, I kord, elekter, vesi ja klosett kort., üür 32 kr. Näha peale kella 2 p. 1.

Mehaanika 12. 1 tuba, 27 m² põr.-p., päikesepoolne mansardikord. Elekter, klosett kojas, vesi õues. Üür 20 kr. Kindlas teenistuses abelupaarile.

Küside Tatari 62—5. Ühetoaline korter suveks välja üürida kindlas ametis isikule.

S. Patari 21-a—6. 2 tuba, köök, esik, I kord, elekter, vesi ja klosett kort., üldvann.

Nõmmel, Männiku tee 6 (Silikaadi peatus). Ius vaheselnaga korter ära anda. Teat. saab Õuna 6—7, Tallinn.

Roosi 7—1. 1 tuba, köök, esik, petroliivgaustus. Klosett ja vesi teistes majas. Näha kl. 6—9 p. 1.

Kopli 31. Poeruum välja üürida, riulid ja letid müüa.

Narva mnt. 41. Tuba ja köök. I k., vesi ja klosett kort., elektrivalg. Näha võib igal ajal.

Näha 13—1. 1 möbl. tuba ära anda. Tulla kl. 2—8.

Granliidi 5—17. Väike tuba kaastüürilisele ära anda. Näha kella 4—6 p. 1.

Raua 31—4. Sol. isikule välja üürida suur hästi möbleeritud tuba, uues majas, vanni tarvitamisega. Keskküte.

Köie 8—11. Eraldi tuba välja üürida köögi tarvitusega ametisk. 1—2 mees-terahvale.

Luha 14—5. Mööblita päikesep. tuba ära anda mees-terahvale.

Liiva 7—4. Korralik perekond vajab teenistuses-käijat kaastüürilist. On omaette tuba. Näha peale kl. 3.

Pronksi 6—16, tel. 318—24. Väikeses vaiksuses perekonnas üksikule härrale või daamile ära anda valge eraldi mööblita tuba vanni ja telef. kasutamiseks. Üür 30 kr. kuus.

Narva m. 9—4, telefon 303-02. Ära anda mööblita tuba. Üür 20 kr. kuus. Näha kl. 12—17.

V. Karja 1—16, sissekäik hoovist. „Passaazi“ juurest. Väike tuba mööbliga või ilma välja anda.

Liivalaia 98—2. Väheste mööbliga, täiesti omaette tuba ära anda kindlas teenistuses isikule.

Lai 34—8, sissek. Vaimu 3 hoovist. Mööbliga tuba üksikule daamile ära anda. Näha kella 1—7 p. 1.

Sulevimagi 8—9. Välja üürida mööbliga tuba. Valgustus ja küte. Ilma köögita. Näha kl. 12.

Suur-Laagri 8—8. Tuba välja üürida kindlas ametis mees-terahvale. Üksiku proua juures.

Mancei 7—5. Ära anda 2 tuba või 1 suur tuba ilma mööblita, köögi ja vanni kasutamiseks.

Näha kl. 12—2 ja 5—7.

Kopli 48—8. Osalise mööbliga tuba üksikule preiliile või noormehele ära anda.

Jakobsoni 8—3 (teisel korral). Suur vaikkeltremonteeritud tuba mööblita üürile anda. Vanni ja telefon kasutada.

Heina 18—6. Uues majas, päikesepoolne. Möbl. tuba ära anda, erasissekäiguga. Näha kl. 3—6 p. 1.

Köhleri 12—11. Ius, suur möbl. tuba ära anda.

Liivalaia 30—21. Erasissek. möbl. vaheselnaga eraldatud suurem tuba 1—2 isikule välja üürida.

Vase 8—2. Tuba ära anda või kaastüürilisele võib tulla. Näha peale kl. ½ 8.

Jakobsoni 10—14. Kaastüürilisele võib tulla.

Koidu 116—1. Erasissekäiguga möbl. tuba köögi ja vanni kasutamiseks ära anda.

Vilmsi 14—1. Intell. mees-iskule välja üürida erasissek., ruumikas möbl. tuba, vanni tarvitam.

Vilmsi 47—8. Suur möbleeritud, päikeseküllane tuba köögi tarvitusega välja üürida 2—3 mees-terahvale või abelupaarile. Vaatama tulla kella 3—8 õhtul.

Raudtee 20—1. (Lilleküla jaama lähedal). Korralikule härrale üürile anda avar mööbliga tuba uues majas, omaette sissekäiguga. Üür Kr. 20. Näha igapäev kella 18 alates.

Küs. Suurtüki 2 — toiduainete kaupl. Möbl. tuba kainele, mittesuitsetajale härrale ära anda.

Väike-Pääsukese 3—2. Korralik ametiskäija preili võib tulla kaastüüriliseks preili juure.

Vene 8—9, hoovis, viimane uks II-sel korral. Tuba ära anda ühele või kahele naisterahvale.

Öie 8—8. (Magasini tän. ligid.). Päikeseline, mugav erasissekäiguga tuba ära anda.

Drovingi 18—2. Kaastüüriliseks võib tulla vanem mees-terahvas. Näha peale kella 7 õht.

Lembitu 7 — küside korsetitööstusest. Tuba ära anda mööbliga, võib ka ilma.

Roosikrantsi 15—19. Kohe ära anda ilus möbl. tuba, täiesti eraldi sissekäiguga, üksikule isikule. Näha peale kella 6 õhtul.

Lutheri 28—2. Kaastüürilist tarvis või erasissek. köögi tarvitusega tuba ära anda. Küs. õht. kl. 5—7.